Factsheet: Zuidelijk Afwateringskanaal

Deze factsheet bevat relevante informatie over het waterlichaam met uitzondering van landelijke maatregelen. Iedere overheid is verantwoordelijk voor het deel van de inhoud, dat conform de omschrijving in het Waterbesluit en in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water tot haar bevoegdheden behoort. De achtergronddocumenten waarnaar in deze factsheet wordt verwezen zijn te vinden op het Waterkwaliteitsportaal.

1. Beschrijving

[KRW art. 5 en bijlage II.2]

Deelstroomgebied: Rijn Oost	**Doeltype:** M1a
Waterbeheerder: Waterschap Rijn en IJssel	**Status:** Kunstmatig
Provincies: Provincie Overijssel, Provincie Gelderland	**Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:** Nee
Gemeente(n): Berkelland, Hof van Twente	**Waterlichaamcode:** NL07_0026_1
Lengte (R-typen) of oppervlakte (M,K,O-typen): 0.11 km²	

KRW Oppervlaktewaterlichaam
Natura2000 gebied
Schelpdierwater
Zwemwaterlocatie

Winningen voor menselijke consumptie:
Publieke grondwaterwinning
Industriële grondwaterwinning
Overige grondwaterwinning
Inname oppervlaktewater

Karakterschets:
Het Zuidelijk Afwateringskanaal is een cultuurtechnische watergang, die afwatert op het Twentekanaal. Om het peil te regelen zijn in de Zuidelijk Afwateringskanaal twee regelbare (waarvan één automatische) en vijf vaste stuwen aanwezig. Geen van de stuwen is vispasseerbaar. Dankzij waterinlaat vanuit de Berkel is het Zuidelijk Afwateringskanaal het gehele jaar watervoerend.

Beschermde gebieden:

Er zijn geen relevante beschermde gebieden voor dit waterlichaam.

Status: Kunstmatig

Het waterlichaam is door mensen gegraven op een plaats waar voorheen geen water was.

Wijzigingen waterlichaam

Nu betere correspondentie met echte ligging watergang

2. Doelen en toestand

[KRW art. 4.1 en bijlage V]
De onderstaande tabellen geven de eerst de totaaloordelen weer en vervolgens de toestand van de onderliggende onderdelen van ecologie en chemie. De ecologische toestand wordt beoordeeld aan de hand van de onderdelen Biologie, Algemeen fysische chemie en Specifieke verontreinigende stoffen. Hiermee wordt invulling geven aan het onderdeel S(tatus) van de DPSIR-methodiek.

Toelichting
Voor alle onderstaande tabellen geldt dezelfde legenda:

		Biologie en Algemeen fysische chemie	Chemie en Specifieke verontreinigende stoffen
	Blauw	Zeer goed 1)	Voldoet
	Groen	Goed	-
	Geel	Matig	-
	Oranje	Ontoereikend	-
	Rood	Slecht	Voldoet niet

1) Wordt niet gebruikt indien status sterk veranderd of kunstmatig.

Indien een oordeel ontbreekt is de betreffende cel niet gekleurd.
De aanduiding **X** geeft aan dat het betreffende toestandsoordeel niet afkomstig is uit Aquo-kit.
De aanduiding **A** geeft aan dat sprake is van een achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2015.

Totaaloordeel		Toestand 2009	Toestand 2015	Toestand 2021
Chemie	Chemie totaal	X		X
	Ubiquitaire stoffen			X
	Niet-Ubiquitaire stoffen			
Ecologie	Ecologie totaal	X		X
	Biologie totaal	X		
	Fysische chemie	X		
	Specifieke verontreinigende stoffen	X		X

Biologie	GEP	Toestand			Doel-bereik 2027
		2009	2015	2021	
Macrofauna (EKR)	≥ 0,55				vrijwel zeker
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,50				redelijk zeker
Vis (EKR)	≥ 0,55				vrijwel zeker
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zgm) (mg P/l)	≤ 0,22				vrijwel zeker
Stikstof totaal (zgm) (mg N/l)	≤ 2,40				vrijwel zeker
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Zoutgehalte (zgm) (mg Cl/l)	≤ 150				vrijwel zeker
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0			A	redelijk zeker
Zuurgraad (zgm) (-)	5,5 - 8,5				vrijwel zeker
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zgm) (%)	35 - 120				vrijwel zeker
Doorzicht (zgm) (m)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Specifieke verontreinigende stoffen die de norm overschrijden	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
ammonium				onzeker
arseen				onzeker
imidacloprid				onzeker
kobalt				onzeker
seleen				onzeker
zilver				onzeker

Motivering ecologische toestand:

Voor de biologische kwaliteitselementen die nog niet voldoen, zijn onlangs passende maatregelen uitgevoerd, waarvan het effect nog niet zichtbaar is of er zijn in de planperiode tot en met 2027 nog maatregelen voorzien die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Op het gebied van de ondersteunende fysisch-chemische waterkwaliteit blijkt dat bij doorrekening van de maatregelenprogramma's in de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL) de voorgenomen maatregelen op landbouwemissies voor stikstof en fosfor onvoldoende zijn om in diverse regionale oppervlaktewaterlichamen tot doelbereik in 2027, en dus ook in 2021, te komen. De regionale waterbeheerders gaan er dan ook vanuit dat naast de door PBL doorgerekende landbouwmaatregelen (Rijk, Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, regionale waterbeheerders) er een extra, adequaat pakket Rijksmaatregelen opgevoerd gaat worden, mede i.r.t. tot de vereisten van de Nitraatrichtlijn.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie Specifiek Verontreinigende Stoffen (SVS) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaar is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

Chemische toestand

Ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154			X	onzeker

Niet-ubiquitaire stoffen

- Geen Niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Motivering chemische toestand:
De chemische toestand voldoet nog niet voor alle stoffen omdat nog niet alle lokale, regionale, landelijke en internationale maatregelen zijn genomen die staan gepland tot en met 2027 en die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie prioritaire stoffen (ubiquitair en niet-ubiquitair) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaa is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

3. Functie, belastingen en effecten

[KRW art. 5 en bijlage II.2]
Dit onderdeel geeft invulling aan de onderdelen D(river), P(ressure) en (I)mpact van de DPSIR-methodiek. Het geeft de significante belastingen (pressures) en achterliggende functie (drivers) weer en geeft aan welke parameters worden beïnvloed (impact).
Onder significant wordt verstaan dat de belasting leidt tot het niet bereiken van de goede toestand, dan wel dat (terugkerende) maatregelen nodig zijn om die goede toestand te bereiken. Hydromorfologische belastingen die zijn verwerkt in het GEP en waarvoor geen aanvullende maatregelen meer nodig zijn, behoren niet tot significante belastingen.

Menselijke activiteiten en effecten

Functie (Driver)	Belasting (Pressure)	Effect / Beïnvloed kwaliteitselement (Impact)
Landbouw	Landbouwactiviteiten	Overige waterflora, Fysische chemie - overig, Specifieke verontreinigende stoffen
Eén of meerdere	Overige diffuse bronnen	Ubiquitaire prioritaire stoffen
Anders	Historische verontreiniging (nu gestopt)	Fysische chemie - overig

Toelichting:

Beperking voor overige waterflora vanwege hoge ammoniumconcentraties. Diffuse belasting vanuit landbouw en bebouwd gebied leidt tot normoverschrijdingen van zware metalen en de PBDE's.

4. Maatregelen

[KRW art. 11]
Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperioden en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft hier de gebiedsgerichte maatregelen aanvullend op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

Maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

*) maatregel heeft betrekking op meerdere waterlichamen

Er zijn geen maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

Onderstaande tabel geeft aan welke maatregelen voor de periode 2016-2021 zijn opgenomen in SGBP2016-2021. Indien maatregelen niet (volledig) zijn uitgevoerd wordt dat gemotiveerd.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Naast de maatregelen uit het SGBP zijn in de periode 2016-2021 ook de maatregelen in de volgende tabel uitgevoerd.

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Maatregelen in SGBP voor de periode 2022 - 2027

In het onderdeel "Doelen en toestand" is bij Toestand2021 aangegeven welke kwaliteitselementen nog niet de goede toestand hebben bereikt. Onderstaand overzicht geeft aan welke maatregelen worden genomen om alsnog de goede toestand te bereiken, dan wel om achteruitgang te voorkomen.

Oorspronkelijke naam:	Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U	**Omvang:** 1 stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor het beheergebied waterbeheerder. Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U in Rijn-Oost verband.	
Kwaliteitselement:	Specifieke verontreinigende stoffen	

Toelichting:
Voor dit waterlichaam gelden ook generieke maatregelen, zie hiervoor de stoffiches van zilver, kobalt, selenium, uranium, ammonium en de PBDE's.

5. Toepassing uitzonderingen

[KRW art. 4.4 t/m 4.7]
Samen met het hoofdstuk Maatregelen geeft Toepassing uitzonderingen invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. Als de toestand in 2021 niet aan de doelen voldoet moet beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen van de KRW.
Dit hoofdstuk geeft aan op welke uitzonderingsbepalingen een beroep wordt gedaan en wat daarbij de motivering is.

Fasering van doelbereik (Art. 4.4)

Indien de toestand niet voldoet aan de goede toestand, maar de verwachting is dat deze op termijn wel wordt bereikt kan een beroep worden gedaan op art 4.4 van de KRW.

Motivering	Kwaliteitselement
Natuurlijke omstandigheden	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen, Temperatuur
Technisch onhaalbaar	Overige waterflora-kwaliteit, Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen

Motivering per motiveringsgrond:

Natuurlijke omstandigheden

Voor een aantal specifiek verontreinigende stoffen zijn verhoogde concentraties aan de orde die de komende planperiode nader gekwantificeerd worden. Door de extreme warmte van de afgelopen jaren is de temperatuur boven de norm gestegen. PBDE's zijn moeilijk afbreekbaar en zullen nog vele jaren in het milieu aanwezig zijn, zie de stoffiches voor meer informatie.

Technisch onhaalbaar

Reductie van ammonium vanuit de landbouw nog onvoldoende gerealiseerd. Landelijk beleid gericht op gewasbeschermingsmiddelen is nog onvoldoende om normoverschrijdingen van Imidacloprid te voorkomen. Zoals beschreven in de stoffiches voor PBDE's is het inzicht in de huidige emissies en in de huidige toestand niet actueel, zie de stoffiches voor meer informatie.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Minder strenge doelstellingen (art. 4.5)

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.5 van de KRW m.b.t. minder strenge doelstellingen

Tijdelijke achteruitgang (art. 4.6)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen (art. 4.7 KRW)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.

Factsheet: Schipbeek

Deze factsheet bevat relevante informatie over het waterlichaam met uitzondering van landelijke maatregelen. Iedere overheid is verantwoordelijk voor het deel van de inhoud, dat conform de omschrijving in het Waterbesluit en in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water tot haar bevoegdheden behoort. De achtergronddocumenten waarnaar in deze factsheet wordt verwezen zijn te vinden op het Waterkwaliteitsportaal.

1. Beschrijving

[KRW art. 5 en bijlage II.2]

Deelstroomgebied: Rijn Oost	**Doeltype:** R6
Waterbeheerder: Waterschap Rijn en IJssel	**Status:** Sterk Veranderd
Provincies: Provincie Overijssel, Provincie Gelderland	**Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:** Nee
Gemeente(n): Berkelland, Deventer, Haaksbergen, Hof van Twente, Lochem, Rijssen-Holten	**Waterlichaamcode:** NL07_0028
Lengte (R-typen) of oppervlakte (M,K,O-typen): 41.95 km	

KRW Oppervlaktewaterlichaam
Natura2000 gebied
Schelpdierwater
Zwemwaterlocatie

Winningen voor menselijke consumptie:
Publieke grondwaterwinning
Industriële grondwaterwinning
Overige grondwaterwinning
Inname oppervlaktewater

Karakterschets:
Het waterlichaam Schipbeek is het verlengde van de Buurserbeek. Bij Deventer mondt de Schipbeek uit in de IJssel. De Schipbeek ontvangt, in benedenstroomse richting, achtereenvolgens de Elsbeek, Dortherbeek Oost, Oude Schipbeek en Dortherbeek. Het waterpeil in de Schipbeek is relatief hoog om landbouwgebieden van water te voorzien. Bij droogte en wordt het waterpeil op hoogte gehouden en de watergang doorgespoeld met water uit het Twentekanaal. Daarnaast wordt bij hoge afvoeren bovenstrooms van het Twentekanaal water van de Schipbeek afgelaten op het Twentekanaal. In de Schipbeek vormt het effluent van de rwzi Holten en de rwzi Ahaus in Duitsland nog een bron van wateraanvoer. Met uitzondering van stuw Nieuwe Sluis zijn alle stuwen vispasseerbaar, daarnaast is ca. 30% van de lengte voorzien van natuurvriendelijke oevers.

Beschermde gebieden:

Er zijn geen relevante beschermde gebieden voor dit waterlichaam.

Status: Sterk Veranderd

[KRW art 4.3]
Het waterlichaam Schipbeek heeft de status 'Sterk veranderd' gekregen. De reden hiervoor is, dat door menselijke ingrepen in de hydromorfologie, de hydromorfologie van het waterlichaam zodanig van karakter is veranderd dat een goede ecologische toestand niet meer te realiseren is zonder significante schade aan gebruiksfuncties.
De volgende ingrepen liggen ten grondslag aan het sterk veranderde karakter van het waterlichaam:

- Stuwen, dammen en reservoirs
- Kanalisatie, normalisatie, stabilisatie geul en oeverversterking

In onderstaande tabel worden hydromorfologische herstelmaatregelen genoemd die nodig zijn een meer natuurlijke toestand te bereiken, maar die niet uitgevoerd kunnen worden vanwege significante negatieve effecten op gebruiksfuncties en/of milieu in bredere zin:

Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar	**gebruiksfuncties**	Milieu in brede zin	Scheepvaart, havens, recreatie	Activiteiten waarvoor water wordt opgeslagen	Waterhuishouding en bescherming tegen overstromingen	Overige duurzame activiteiten
Dempen watergangen in agrarisch gebied					**X**	
Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied					**X**	
Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied					**X**	
Verwijderen stuwen in intensief agrarisch gebied					**X**	

Motivering per gebruiksfunctie:

Gebruiksfunctie: Waterhuishouding, bescherming tegen overstromingen, afwatering

Motivering:

Dempen watergangen in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebieden met een intensieve agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de berijdbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Het dempen van waterlopen heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoord en opbrengstderving aan de orde is. Bovendien leiden de afgenomen mogelijkheden voor waterafvoer ertoe dat regenwater plaatselijk lang op het land blijft staan. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit in dit gebied alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebieden met een intensief agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de berijdbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Een natuurlijke fluctuatie van het peil heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoort en opbrengstderving aan de orde is. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie in dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laag grondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.
Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verwijderen stuwen in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laaggrondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.
Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Beschouwde alternatieven:
Alternatieven voor de ingrepen die hebben geleid tot het sterk veranderde karakter van het waterlichaam zijn beschouwd, maar deze zijn verworpen om de volgende reden(en):

- onevenredig hoge kosten
- technisch onhaalbaar

Motivering:
Zie bovenstaande motivering per gebruiksfunctie (artikel 4.3a Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar).

Wijzigingen waterlichaam

Nu betere correspondentie met echte ligging watergang en aanleg nevengeulen in afgelopen planperiode

2. Doelen en toestand

[KRW art. 4.1 en bijlage V]
De onderstaande tabellen geven de eerst de totaaloordelen weer en vervolgens de toestand van de onderliggende onderdelen van ecologie en chemie. De ecologische toestand wordt beoordeeld aan de hand van de onderdelen Biologie, Algemeen fysische chemie en Specifieke verontreinigende stoffen. Hiermee wordt invulling geven aan het onderdeel S(tatus) van de DPSIR-methodiek.

Toelichting
Voor alle onderstaande tabellen geldt dezelfde legenda:

		Biologie en Algemeen fysische chemie	Chemie en Specifieke verontreinigende stoffen
	Blauw	Zeer goed 1)	Voldoet
	Groen	Goed	-
	Geel	Matig	-
	Oranje	Ontoereikend	-
	Rood	Slecht	Voldoet niet

1) Wordt niet gebruikt indien status sterk veranderd of kunstmatig.

Indien een oordeel ontbreekt is de betreffende cel niet gekleurd.
De aanduiding **X** geeft aan dat het betreffende toestandsoordeel niet afkomstig is uit Aquo-kit.
De aanduiding **A** geeft aan dat sprake is van een achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2015.

Totaaloordeel		Toestand 2009	Toestand 2015	Toestand 2021
Chemie	Chemie totaal	X		X
	Ubiquitaire stoffen			X
	Niet-Ubiquitaire stoffen			
Ecologie	Ecologie totaal	X		X
	Biologie totaal	X		
	Fysische chemie	X		
	Specifieke verontreinigende stoffen	X		X

Biologie	GEP	Toestand			Doel-bereik 2027
		2009	2015	2021	
Macrofauna (EKR)	≥ 0,50				redelijk zeker
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,60				vrijwel zeker
Vis (EKR)	≥ 0,20				onzeker
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zgm) (mg P/l)	≤ 0,11				vrijwel zeker
Stikstof totaal (zgm) (mg N/l)	≤ 2,30				vrijwel zeker
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Zoutgehalte (zgm) (mg Cl/l)	≤ 150				vrijwel zeker
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0				vrijwel zeker
Zuurgraad (zgm) (-)	5,5 - 8,5				vrijwel zeker
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zgm) (%)	70 - 120				vrijwel zeker
Doorzicht (zgm) (m)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Specifieke verontreinigende stoffen die de norm overschrijden	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
arseen				onzeker
imidacloprid				onzeker
kobalt				onzeker
seleen				onzeker
zilver				onzeker

Motivering ecologische toestand:

Voor de biologische kwaliteitselementen die nog niet voldoen, zijn onlangs passende maatregelen uitgevoerd, waarvan het effect nog niet zichtbaar is of er zijn in de planperiode tot en met 2027 nog maatregelen voorzien die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Op het gebied van de ondersteunende fysisch-chemische waterkwaliteit blijkt dat bij doorrekening van de maatregelenprogramma's in de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL) de voorgenomen maatregelen op landbouwemissies voor stikstof en fosfor onvoldoende zijn om in diverse regionale oppervlaktewaterlichamen tot doelbereik in 2027, en dus ook in 2021, te komen. De regionale waterbeheerders gaan er dan ook vanuit dat naast de door PBL doorgerekende landbouwmaatregelen (Rijk, Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, regionale waterbeheerders) er een extra, adequaat pakket Rijksmaatregelen opgevoerd gaat worden, mede i.r.t. tot de vereisten van de Nitraatrichtlijn.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie Specifiek Verontreinigende Stoffen (SVS) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaar is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

Chemische toestand

Ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154			X	onzeker

Niet-ubiquitaire stoffen

- Geen Niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Motivering chemische toestand:
De chemische toestand voldoet nog niet voor alle stoffen omdat nog niet alle lokale, regionale, landelijke en internationale maatregelen zijn genomen die staan gepland tot en met 2027 en die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie prioritaire stoffen (ubiquitair en niet-ubiquitair) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaa is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

3. Functie, belastingen en effecten

[KRW art. 5 en bijlage II.2]
Dit onderdeel geeft invulling aan de onderdelen D(river), P(ressure) en (I)mpact van de DPSIR-methodiek. Het geeft de significante belastingen (pressures) en achterliggende functie (drivers) weer en geeft aan welke parameters worden beïnvloed (impact).
Onder significant wordt verstaan dat de belasting leidt tot het niet bereiken van de goede toestand, dan wel dat (terugkerende) maatregelen nodig zijn om die goede toestand te bereiken. Hydromorfologische belastingen die zijn verwerkt in het GEP en waarvoor geen aanvullende maatregelen meer nodig zijn, behoren niet tot significante belastingen.

Menselijke activiteiten en effecten

Functie (Driver)	Belasting (Pressure)	Effect / Beïnvloed kwaliteitselement (Impact)
Landbouw	Landbouwactiviteiten	Specifieke verontreinigende stoffen, Macrofauna, Vis
Eén of meerdere	Overige diffuse bronnen	Ubiquitaire prioritaire stoffen

Toelichting:

Diffuse belasting vanuit bebouwd gebied en landbouw (in Nl en Dld., via Buurserbeek) leiden tot normoverschrijdingen van zware metalen, ammonium en de PBDE's. Deze vormen nog een knelpunt voor vis en macrofauna.

4. Maatregelen

[KRW art. 11]
Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperioden en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft hier de gebiedsgerichte maatregelen aanvullend op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

Maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

Maatregel:	**Omvang:**
Stuwen vispasseerbaar maken	2 stuks

*) maatregel heeft betrekking op meerdere waterlichamen

Onderstaande tabel geeft aan welke maatregelen voor de periode 2016-2021 zijn opgenomen in SGBP2016-2021. Indien maatregelen niet (volledig) zijn uitgevoerd wordt dat gemotiveerd.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Maatregel:	Stuwen vispasseerbaar maken	**Omvang:** 1 stuks
Voortgang:	**stuks**	**Motivering:**
Uitgevoerd:	1	Project is opgeleverd in 2019.
Toelichting:	Nieuwe Sluis	

Naast de maatregelen uit het SGBP zijn in de periode 2016-2021 ook de maatregelen in de volgende tabel uitgevoerd.

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Maatregelen in SGBP voor de periode 2022 - 2027

In het onderdeel "Doelen en toestand" is bij Toestand2021 aangegeven welke kwaliteitselementen nog niet de goede toestand hebben bereikt. Onderstaand overzicht geeft aan welke maatregelen worden genomen om alsnog de goede toestand te bereiken, dan wel om achteruitgang te voorkomen.

Oorspronkelijke naam:	Passende maatregelen bij afkoppelen regenwater volgens vigerend beleid	**Omvang:** ha
SGBP categorie:	zuiveren + afkoppelen verhard oppervlak	
Initiatiefnemer:		
Toelichting:	Vigerend beleid waterschap en gemeenten. De omvang wordt concreet in planperiode.	
Kwaliteitselement:	Macrofauna, Vis, Specifieke verontreinigende stoffen	

Oorspronkelijke naam:	Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U	**Omvang:** 1 stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor het beheergebied waterbeheerder. Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U in Rijn-Oost verband.	
Kwaliteitselement:	Specifieke verontreinigende stoffen	

Toelichting:
Voor dit waterlichaam gelden ook generieke maatregelen, zie hiervoor de stoffiches van zilver, kobalt, selenium, uranium en de PBDE's.
Daarnaast ook het agenderen van grensoverschrijdende knelpuntstoffen (zie documenten Arbeitsgruppe Deltarijn AGDR).

5. Toepassing uitzonderingen

[KRW art. 4.4 t/m 4.7]
Samen met het hoofdstuk Maatregelen geeft Toepassing uitzonderingen invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. Als de toestand in 2021 niet aan de doelen voldoet moet beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen van de KRW.
Dit hoofdstuk geeft aan op welke uitzonderingsbepalingen een beroep wordt gedaan en wat daarbij de motivering is.

Fasering van doelbereik (Art. 4.4)

Indien de toestand niet voldoet aan de goede toestand, maar de verwachting is dat deze op termijn wel wordt bereikt kan een beroep worden gedaan op art 4.4 van de KRW.

Motivering	**Kwaliteitselement**
Natuurlijke omstandigheden	Macrofauna-kwaliteit, Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen, Vis-kwaliteit
Technisch onhaalbaar	Macrofauna-kwaliteit, Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen, Vis-kwaliteit

Motivering per motiveringsgrond:

Natuurlijke omstandigheden

Voor een aantal specifiek verontreinigende stoffen zijn verhoogde concentraties aan de orde die de komende planperiode nader gekwantificeerd worden. Voor macrofauna ligt de EKR net onder het GEP als gevolg van natuurlijke fluctuatie. Vis is negatief beïnvloed door de extreme zomer van 2018, die langdurige stagnatie en gedeeltelijke droogval als gevolg had. PBDE's zijn moeilijk afbreekbaar en zullen nog vele jaren in het milieu aanwezig zijn, zie de stoffiches voor meer informatie.

Technisch onhaalbaar

Reductie van belasting vanuit Duitsland nog onvoldoende gerealiseerd. Reductie van ammonium vanuit de landbouw nog onvoldoende gerealiseerd. Landelijk beleid gericht op gewasbeschermingsmiddelen is nog onvoldoende om normoverschrijdingen van Imidacloprid te voorkomen. Zoals beschreven in de stoffiches voor PBDE's is het inzicht in de huidige emissies en in de huidige toestand niet actueel, zie de stoffiches voor meer informatie.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Minder strenge doelstellingen (art. 4.5)

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.5 van de KRW m.b.t. minder strenge doelstellingen

Tijdelijke achteruitgang (art. 4.6)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen (art. 4.7 KRW)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.

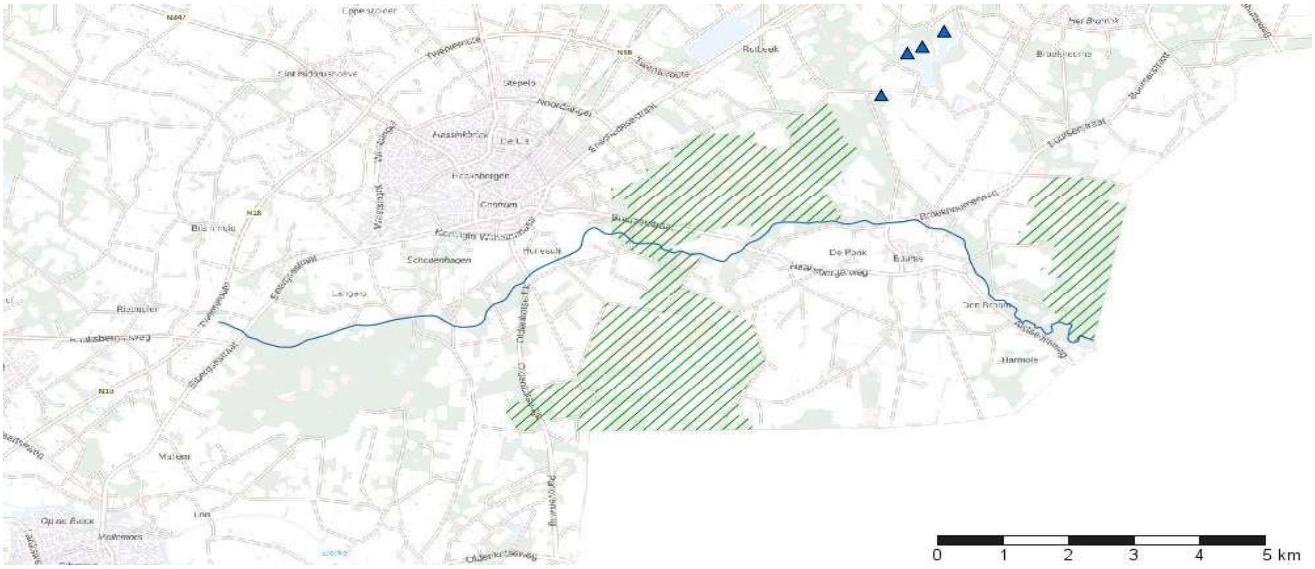
Factsheet: Buurserbeek

Deze factsheet bevat relevante informatie over het waterlichaam met uitzondering van landelijke maatregelen. Iedere overheid is verantwoordelijk voor het deel van de inhoud, dat conform de omschrijving in het Waterbesluit en in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water tot haar bevoegdheden behoort. De achtergronddocumenten waarnaar in deze factsheet wordt verwezen zijn te vinden op het Waterkwaliteitsportaal.

1. Beschrijving

[KRW art. 5 en bijlage II.2]

Deelstroomgebied: Rijn Oost	**Doeltype:** R5
Waterbeheerder: Waterschap Rijn en IJssel	**Status:** Sterk Veranderd
Provincies: Provincie Overijssel	**Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:** Nee
Gemeente(n): Haaksbergen	**Waterlichaamcode:** NL07_0029
Lengte (R-typen) of oppervlakte (M,K,O-typen): 16.90 km	

KRW Oppervlaktewaterlichaam
Natura2000 gebied
Schelpdierwater
Zwemwaterlocatie

Winningen voor menselijke consumptie:
Publieke grondwaterwinning
Industriële grondwaterwinning
Overige grondwaterwinning
Inname oppervlaktewater

Karakterschets:
Het waterlichaam Buurserbeek ontspringt in Duitsland (Ahaus). Het totale stroomgebied in Duitsland is ongeveer 14.600 ha groot. In de Buurserbeek mondt de Zoddebeek uit. Om het peil te regelen zijn in de Buurserbeek 22 stuwen/overlaten aanwezig, die inmiddels allemaal vispassseerbaar zijn. Met deze stuwen/overlaten wordt in het waterlichaam Buurserbeek per peilvak één vast minimum streefpeil gehandhaafd. De Buurserbeek is het gehele jaar watervoerend en heeft een dalverhang van circa 1m per kilometer. Er is dus potentie voor een relatief snelstromende laaglandbeek. De Buurserbeek werkt voornamelijk drainerend. In het Nederlandse traject stroomgebied van de Buurserbeek liggen geen rwzi's. In het Duitse deel ligt een rioolwaterzuivering bij Ahaus. In 2007 is het bovenstroomse traject tot aan Braambrug natuurlijk ingericht, daarna zijn benedenstrooms grote trajecten (40-60 % van de lengte) verondiept en verbreed. In 2020 is het benedenstroomse traject ter hoogte van Lankheet hersteld. Alle stuwen zijn inmiddels vispasseerbaar.

Beschermde gebieden:

Habitatrichtlijn gebied

- Buurserzand & Haaksbergerveen (NL9801019), Witte Veen (NL2003052)

Status: Sterk Veranderd

[KRW art 4.3]
Het waterlichaam Buurserbeek heeft de status 'Sterk veranderd' gekregen. De reden hiervoor is, dat door menselijke ingrepen in de hydromorfologie, de hydromorfologie van het waterlichaam zodanig van karakter is veranderd dat een goede ecologische toestand niet meer te realiseren is zonder significante schade aan gebruiksfuncties.
De volgende ingrepen liggen ten grondslag aan het sterk veranderde karakter van het waterlichaam:

- Stuwen, dammen en reservoirs
- Kanalisatie, normalisatie, stabilisatie geul en oeverversterking

In onderstaande tabel worden hydromorfologische herstelmaatregelen genoemd die nodig zijn een meer natuurlijke toestand te bereiken, maar die niet uitgevoerd kunnen worden vanwege significante negatieve effecten op gebruiksfuncties en/of milieu in bredere zin:

Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar	**gebruiksfuncties**	Milieu in brede zin	Scheepvaart, havens, recreatie	Activiteiten waarvoor water wordt opgeslagen	Waterhuishouding en bescherming tegen overstromingen	Overige duurzame activiteiten
Dempen watergangen in agrarisch gebied					**X**	
Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied					**X**	
Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied					**X**	
Verwijderen stuwen in intensief agrarisch gebied					**X**	

Motivering per gebruiksfunctie:

Gebruiksfunctie: Waterhuishouding, bescherming tegen overstromingen, afwatering

Motivering:

Dempen watergangen in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebieden met een intensieve agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de berijdbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Het dempen van waterlopen heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoord en opbrengstderving aan de orde is. Bovendien leiden de afgenomen mogelijkheden voor waterafvoer ertoe dat regenwater plaatselijk lang op het land blijft staan. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit in dit gebied alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebieden met een intensief agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de berijdbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Een natuurlijke fluctuatie van het peil heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoort en opbrengstderving aan de orde is. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie in dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laag grondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.
Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verwijderen stuwen in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laaggrondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.
Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Beschouwde alternatieven:
Alternatieven voor de ingrepen die hebben geleid tot het sterk veranderde karakter van het waterlichaam zijn beschouwd, maar deze zijn verworpen om de volgende reden(en):

- onevenredig hoge kosten
- technisch onhaalbaar

Motivering:
Zie bovenstaande motivering per gebruiksfunctie (artikel 4.3a Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar).

Wijzigingen waterlichaam

Hermeandering in afgelopen planperiode

2. Doelen en toestand

[KRW art. 4.1 en bijlage V]
De onderstaande tabellen geven de eerst de totaaloordelen weer en vervolgens de toestand van de onderliggende onderdelen van ecologie en chemie. De ecologische toestand wordt beoordeeld aan de hand van de onderdelen Biologie, Algemeen fysische chemie en Specifieke verontreinigende stoffen. Hiermee wordt invulling geven aan het onderdeel S(tatus) van de DPSIR-methodiek.

Toelichting
Voor alle onderstaande tabellen geldt dezelfde legenda:

		Biologie en Algemeen fysische chemie	Chemie en Specifieke verontreinigende stoffen
	Blauw	Zeer goed 1)	Voldoet
	Groen	Goed	-
	Geel	Matig	-
	Oranje	Ontoereikend	-
	Rood	Slecht	Voldoet niet

1) Wordt niet gebruikt indien status sterk veranderd of kunstmatig.

Indien een oordeel ontbreekt is de betreffende cel niet gekleurd.
De aanduiding **X** geeft aan dat het betreffende toestandsoordeel niet afkomstig is uit Aquo-kit.
De aanduiding **A** geeft aan dat sprake is van een achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2015.

Totaaloordeel		Toestand 2009	Toestand 2015	Toestand 2021
Chemie	Chemie totaal	X		X
	Ubiquitaire stoffen			X
	Niet-Ubiquitaire stoffen			
Ecologie	Ecologie totaal	X		X
	Biologie totaal	X		
	Fysische chemie	X		
	Specifieke verontreinigende stoffen	X		X

Biologie	GEP	Toestand			Doel-bereik 2027
		2009	2015	2021	
Macrofauna (EKR)	≥ 0,60				vrijwel zeker
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,40				vrijwel zeker
Vis (EKR)	≥ 0,35				redelijk zeker
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zgm) (mg P/l)	≤ 0,11				vrijwel zeker
Stikstof totaal (zgm) (mg N/l)	≤ 2,30				redelijk zeker
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Zoutgehalte (zgm) (mg Cl/l)	≤ 150				vrijwel zeker
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0				vrijwel zeker
Zuurgraad (zgm) (-)	5,5 - 8,5				vrijwel zeker
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zgm) (%)	70 - 120				vrijwel zeker
Doorzicht (zgm) (m)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Specifieke verontreinigende stoffen die de norm overschrijden	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
ammonium				onzeker
imidacloprid				onzeker
kobalt				onzeker
seleen				onzeker
zilver				onzeker
zink				onzeker

Motivering ecologische toestand:

Voor de biologische kwaliteitselementen die nog niet voldoen, zijn onlangs passende maatregelen uitgevoerd, waarvan het effect nog niet zichtbaar is of er zijn in de planperiode tot en met 2027 nog maatregelen voorzien die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Op het gebied van de ondersteunende fysisch-chemische waterkwaliteit blijkt dat bij doorrekening van de maatregelenprogramma's in de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL) de voorgenomen maatregelen op landbouwemissies voor stikstof en fosfor onvoldoende zijn om in diverse regionale oppervlaktewaterlichamen tot doelbereik in 2027, en dus ook in 2021, te komen. De regionale waterbeheerders gaan er dan ook vanuit dat naast de door PBL doorgerekende landbouwmaatregelen (Rijk, Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, regionale waterbeheerders) er een extra, adequaat pakket Rijksmaatregelen opgevoerd gaat worden, mede i.r.t. tot de vereisten van de Nitraatrichtlijn.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie Specifiek Verontreinigende Stoffen (SVS) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaar is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

Chemische toestand

Ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154			X	onzeker

Niet-ubiquitaire stoffen

- Geen Niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Motivering chemische toestand:
De chemische toestand voldoet nog niet voor alle stoffen omdat nog niet alle lokale, regionale, landelijke en internationale maatregelen zijn genomen die staan gepland tot en met 2027 en die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie prioritaire stoffen (ubiquitair en niet-ubiquitair) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaa is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

3. Functie, belastingen en effecten

[KRW art. 5 en bijlage II.2]
Dit onderdeel geeft invulling aan de onderdelen D(river), P(ressure) en (I)mpact van de DPSIR-methodiek. Het geeft de significante belastingen (pressures) en achterliggende functie (drivers) weer en geeft aan welke parameters worden beïnvloed (impact).
Onder significant wordt verstaan dat de belasting leidt tot het niet bereiken van de goede toestand, dan wel dat (terugkerende) maatregelen nodig zijn om die goede toestand te bereiken. Hydromorfologische belastingen die zijn verwerkt in het GEP en waarvoor geen aanvullende maatregelen meer nodig zijn, behoren niet tot significante belastingen.

Menselijke activiteiten en effecten

Functie (Driver)	**Belasting (Pressure)**	**Effect / Beïnvloed kwaliteitselement (Impact)**
Anders	Overige puntbronnen	Specifieke verontreinigende stoffen
Landbouw	Landbouwactiviteiten	Specifieke verontreinigende stoffen
Stedelijke ontwikkeling	Run-off (afstromend wegwater en regenwaterriolen)	Specifieke verontreinigende stoffen
Eén of meerdere	Overige diffuse bronnen	Ubiquitaire prioritaire stoffen
Landbouw	Fysieke wijziging watersysteem voor landbouwactiviteiten	Vis

Toelichting:

Diffuse belasting vanuit bebouwd gebied en landbouw (in Nl en Dld., via Buurserbeek) leiden tot normoverschrijdingen van zware metalen, ammonium en de PBDE's. Deze vormen nog een knelpunt voor vis. Overige waterflora en vis zullen naar verwachting verder verbeteren door recente beekherstelmaatregelen (gereed in 2020) en door kleinschalige beekherstel in de komende planperiode.

4. Maatregelen

[KRW art. 11]
Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperioden en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft hier de gebiedsgerichte maatregelen aanvullend op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

Maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

Maatregel:	**Omvang:**
Beekherstel/meanderen (RC-pakket) Stuwen vispasseerbaar maken	4 km 14 stuks

*) maatregel heeft betrekking op meerdere waterlichamen

Onderstaande tabel geeft aan welke maatregelen voor de periode 2016-2021 zijn opgenomen in SGBP2016-2021. Indien maatregelen niet (volledig) zijn uitgevoerd wordt dat gemotiveerd.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Maatregel:	Beekherstel waterlichaam		**Omvang:** 4 km
Voortgang:	**km**	**Motivering:**	
Uitgevoerd:	4	Project is uitgevoerd in 2020.	
Toelichting:	Beekherstel waterlichaam Buurserbeek. Traject van 3,5 km tussen de N2000-gebieden Buurserzand-Haaksbergerveen en het Lankheet.		

Naast de maatregelen uit het SGBP zijn in de periode 2016-2021 ook de maatregelen in de volgende tabel uitgevoerd.

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Maatregelen in SGBP voor de periode 2022 - 2027

In het onderdeel "Doelen en toestand" is bij Toestand2021 aangegeven welke kwaliteitselementen nog niet de goede toestand hebben bereikt. Onderstaand overzicht geeft aan welke maatregelen worden genomen om alsnog de goede toestand te bereiken, dan wel om achteruitgang te voorkomen.

Oorspronkelijke naam:	Herinrichting op eigen grond	**Omvang:** 1 km
SGBP categorie:	verbreden (snel) stromend water / hermeanderen, NVO groter dan 3 m en kleiner dan 10 m	
Initiatiefnemer:	Waterschap Rijn en IJssel	
Toelichting:	Deze maatregel omvat de aanleg van NVO. Dit wordt gerealiseerd door het bestaande onderhoudspad om te vormen.	
Kwaliteitselement:	Vis	

Oorspronkelijke naam:	Passende maatregelen bij afkoppelen regenwater volgens vigerend beleid	**Omvang:** ha
SGBP categorie:	zuiveren + afkoppelen verhard oppervlak	
Initiatiefnemer:		
Toelichting:	Vigerend beleid waterschap en gemeenten. De omvang wordt concreet in planperiode.	
Kwaliteitselement:	Specifieke verontreinigende stoffen	

Oorspronkelijke naam:	Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U	**Omvang:** 1 stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor het beheergebied waterbeheerder. Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U in Rijn-Oost verband.	
Kwaliteitselement:	Specifieke verontreinigende stoffen	

Toelichting:
Voor dit waterlichaam gelden ook generieke maatregelen, zie hiervoor de stoffiches van zilver, kobalt, selenium, uranium, zink, ammonium en de PBDE's.
Daarnaast ook regionaal stimuleren van het reduceren van P- en NH4-af- en uitspoeling via Vruchtbare Kringloop Achterhoek en DAW en het agenderen van grensoverschrijdende knelpuntstoffen (zie documenten Arbeitsgruppe Deltarijn AGDR).

5. Toepassing uitzonderingen

[KRW art. 4.4 t/m 4.7]
Samen met het hoofdstuk Maatregelen geeft Toepassing uitzonderingen invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. Als de toestand in 2021 niet aan de doelen voldoet moet beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen van de KRW.
Dit hoofdstuk geeft aan op welke uitzonderingsbepalingen een beroep wordt gedaan en wat daarbij de motivering is.

Fasering van doelbereik (Art. 4.4)

Indien de toestand niet voldoet aan de goede toestand, maar de verwachting is dat deze op termijn wel wordt bereikt kan een beroep worden gedaan op art 4.4 van de KRW.

Motivering	Kwaliteitselement
Natuurlijke omstandigheden	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen, Vis-kwaliteit
Technisch onhaalbaar	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen, Vis-kwaliteit

Motivering per motiveringsgrond:

Natuurlijke omstandigheden

Het doelbereik van vis zal naar verwachting verder verbeteren door recente beekherstelmaatregelen (gereed in 2020). Voor een aantal specifiek verontreinigende stoffen zijn verhoogde concentraties aan de orde die de komende planperiode nader gekwantificeerd worden. PBDE's zijn moeilijk afbreekbaar en zullen nog vele jaren in het milieu aanwezig zijn, zie de stoffiches voor meer informatie.

Technisch onhaalbaar

Reductie van belasting vanuit Duitsland nog onvoldoende gerealiseerd. Reductie vanuit de landbouw nog onvoldoende gerealiseerd. Landelijk beleid gericht op gewasbeschermingsmiddelen is nog onvoldoende om normoverschrijdingen van Imidacloprid te voorkomen. Zoals beschreven in de stoffiches voor PBDE's is het inzicht in de huidige emissies en in de huidige toestand niet actueel, zie de stoffiches voor meer informatie.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Minder strenge doelstellingen (art. 4.5)

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.5 van de KRW m.b.t. minder strenge doelstellingen

Tijdelijke achteruitgang (art. 4.6)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen (art. 4.7 KRW)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.

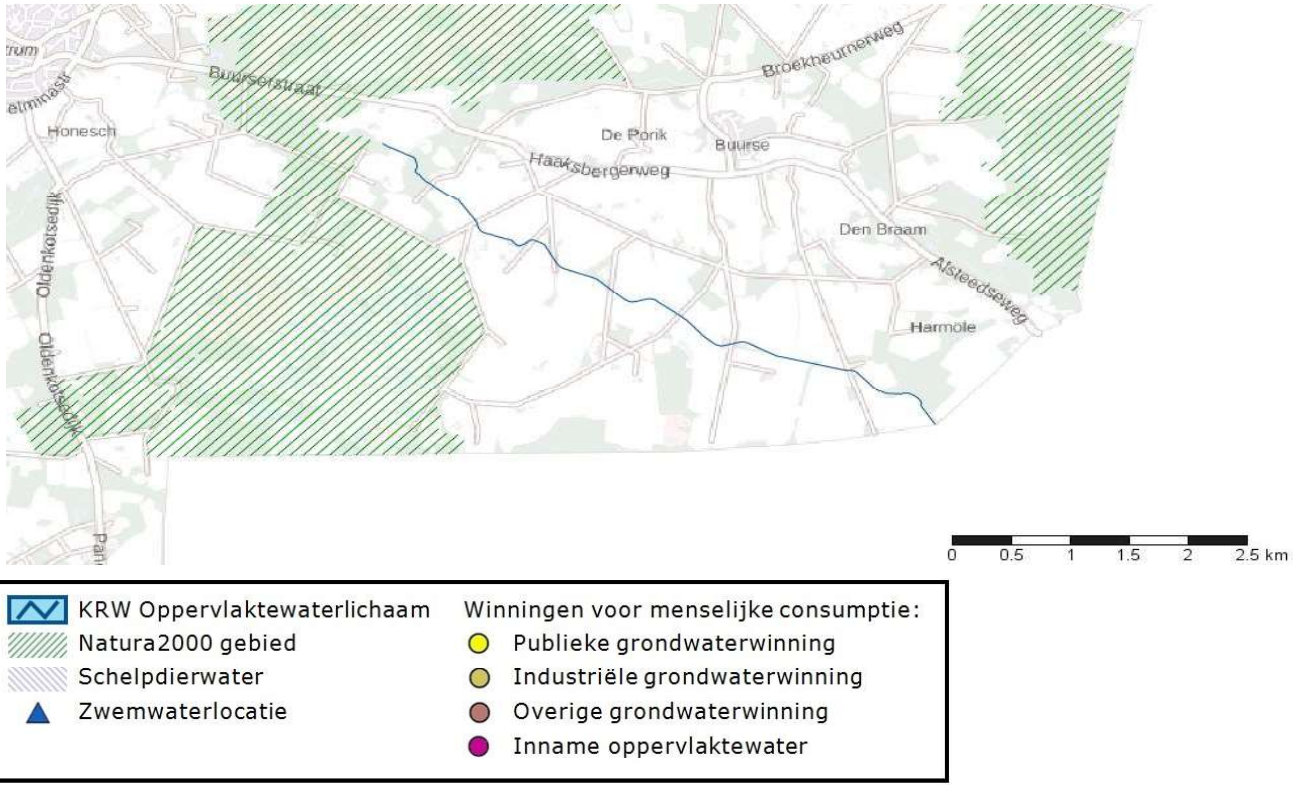
Factsheet: Zoddebeek

Deze factsheet bevat relevante informatie over het waterlichaam met uitzondering van landelijke maatregelen. Iedere overheid is verantwoordelijk voor het deel van de inhoud, dat conform de omschrijving in het Waterbesluit en in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water tot haar bevoegdheden behoort. De achtergronddocumenten waarnaar in deze factsheet wordt verwezen zijn te vinden op het Waterkwaliteitsportaal.

1. Beschrijving

[KRW art. 5 en bijlage II.2]

Deelstroomgebied: Rijn Oost	**Doeltype:** R5
Waterbeheerder: Waterschap Rijn en IJssel	**Status:** Sterk Veranderd
Provincies: Provincie Overijssel	**Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:** Nee
Gemeente(n): Haaksbergen	**Waterlichaamcode:** NL07_0030
Lengte (R-typen) of oppervlakte (M,K,O-typen): 5.91 km	

Karakterschets:
De Zoddebeek ontspringt in Duitsland en mondt uit in de Buurserbeek. In 2008 is de Zoddebeek over nagenoeg de gehele lengte heringericht: stuwen zijn vervangen door vispasseerbare cascades, het beekprofiel is verondiept en aan één zijde zijn brede en flauwe oevers aangelegd. Die verondieping is deels teruggedraaid in 2018. Het dal van de Zoddebeek heeft een relatief groot verhang (>1m per kilometer). Tijdens droge periodes vallen de bovenstroomse delen van de watergangen droog.

Beschermde gebieden:

Er zijn geen relevante beschermde gebieden voor dit waterlichaam.

Status: Sterk Veranderd

[KRW art 4.3]
Het waterlichaam Zoddebeek heeft de status 'Sterk veranderd' gekregen. De reden hiervoor is, dat door menselijke ingrepen in de hydromorfologie, de hydromorfologie van het waterlichaam zodanig van karakter is veranderd dat een goede ecologische toestand niet meer te realiseren is zonder significante schade aan gebruiksfuncties.
De volgende ingrepen liggen ten grondslag aan het sterk veranderde karakter van het waterlichaam:

- Stuwen, dammen en reservoirs
- Kanalisatie, normalisatie, stabilisatie geul en oeverversterking

In onderstaande tabel worden hydromorfologische herstelmaatregelen genoemd die nodig zijn een meer natuurlijke toestand te bereiken, maar die niet uitgevoerd kunnen worden vanwege significante negatieve effecten op gebruiksfuncties en/of milieu in bredere zin:

Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar	**gebruiksfuncties**	Milieu in brede zin	Scheepvaart, havens, recreatie	Activiteiten waarvoor water wordt opgeslagen	Waterhuishouding en bescherming tegen overstromingen	Overige duurzame activiteiten
Dempen watergangen in agrarisch gebied					**X**	
Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied					**X**	
Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied					**X**	
Verwijderen stuwen in intensief agrarisch gebied					**X**	

Motivering per gebruiksfunctie:

Gebruiksfunctie: Waterhuishouding, bescherming tegen overstromingen, afwatering

Motivering:

Dempen watergangen in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebieden met een intensieve agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de berijdbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Het dempen van waterlopen heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoord en opbrengstderving aan de orde is. Bovendien leiden de afgenomen mogelijkheden voor waterafvoer ertoe dat regenwater plaatselijk lang op het land blijft staan. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit in dit gebied alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebieden met een intensief agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de berijdbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Een natuurlijke fluctuatie van het peil heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoort en opbrengstderving aan de orde is. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie in dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laag grondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.
Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verwijderen stuwen in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laaggrondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.
Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Beschouwde alternatieven:
Alternatieven voor de ingrepen die hebben geleid tot het sterk veranderde karakter van het waterlichaam zijn beschouwd, maar deze zijn verworpen om de volgende reden(en):

- technisch onhaalbaar

Motivering:
Zie bovenstaande motivering per gebruiksfunctie (artikel 4.3a Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar).

Wijzigingen waterlichaam

Nu betere correspondentie met echte ligging watergang

2. Doelen en toestand

[KRW art. 4.1 en bijlage V]
De onderstaande tabellen geven de eerst de totaaloordelen weer en vervolgens de toestand van de onderliggende onderdelen van ecologie en chemie. De ecologische toestand wordt beoordeeld aan de hand van de onderdelen Biologie, Algemeen fysische chemie en Specifieke verontreinigende stoffen. Hiermee wordt invulling geven aan het onderdeel S(tatus) van de DPSIR-methodiek.

Toelichting
Voor alle onderstaande tabellen geldt dezelfde legenda:

		Biologie en Algemeen fysische chemie	Chemie en Specifieke verontreinigende stoffen
	Blauw	Zeer goed 1)	Voldoet
	Groen	Goed	-
	Geel	Matig	-
	Oranje	Ontoereikend	-
	Rood	Slecht	Voldoet niet

1) Wordt niet gebruikt indien status sterk veranderd of kunstmatig.

Indien een oordeel ontbreekt is de betreffende cel niet gekleurd.
De aanduiding **X** geeft aan dat het betreffende toestandsoordeel niet afkomstig is uit Aquo-kit.
De aanduiding **A** geeft aan dat sprake is van een achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2015.

Totaaloordeel		Toestand 2009	Toestand 2015	Toestand 2021
Chemie	Chemie totaal	X		X
	Ubiquitaire stoffen			X
	Niet-Ubiquitaire stoffen			
Ecologie	Ecologie totaal	X		X
	Biologie totaal	X		
	Fysische chemie	X		
	Specifieke verontreinigende stoffen	X		X

Biologie	GEP	Toestand			Doel-bereik 2027
		2009	2015	2021	
Macrofauna (EKR)	≥ 0,45				vrijwel zeker
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,45				vrijwel zeker
Vis (EKR)	≥ 0,25				redelijk zeker
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zgm) (mg P/l)	≤ 0,11				vrijwel zeker
Stikstof totaal (zgm) (mg N/l)	≤ 2,30				redelijk zeker
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Zoutgehalte (zgm) (mg Cl/l)	≤ 150				vrijwel zeker
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0			A	redelijk zeker
Zuurgraad (zgm) (-)	5,5 - 8,5				vrijwel zeker
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zgm) (%)	70 - 120				vrijwel zeker
Doorzicht (zgm) (m)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Specifieke verontreinigende stoffen die de norm overschrijden	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
imidacloprid				onzeker
kobalt				onzeker
seleen				onzeker
zilver				onzeker
zink				onzeker

Motivering ecologische toestand:

Voor de biologische kwaliteitselementen die nog niet voldoen, zijn onlangs passende maatregelen uitgevoerd, waarvan het effect nog niet zichtbaar is of er zijn in de planperiode tot en met 2027 nog maatregelen voorzien die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Op het gebied van de ondersteunende fysisch-chemische waterkwaliteit blijkt dat bij doorrekening van de maatregelenprogramma's in de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL) de voorgenomen maatregelen op landbouwemissies voor stikstof en fosfor onvoldoende zijn om in diverse regionale oppervlaktewaterlichamen tot doelbereik in 2027, en dus ook in 2021, te komen. De regionale waterbeheerders gaan er dan ook vanuit dat naast de door PBL doorgerekende landbouwmaatregelen (Rijk, Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, regionale waterbeheerders) er een extra, adequaat pakket Rijksmaatregelen opgevoerd gaat worden, mede i.r.t. tot de vereisten van de Nitraatrichtlijn.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie Specifiek Verontreinigende Stoffen (SVS) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaar is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

Chemische toestand

Ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154			X	onzeker

Niet-ubiquitaire stoffen

- Geen Niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Motivering chemische toestand:
De chemische toestand voldoet nog niet voor alle stoffen omdat nog niet alle lokale, regionale, landelijke en internationale maatregelen zijn genomen die staan gepland tot en met 2027 en die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie prioritaire stoffen (ubiquitair en niet-ubiquitair) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaa is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

3. Functie, belastingen en effecten

[KRW art. 5 en bijlage II.2]
Dit onderdeel geeft invulling aan de onderdelen D(river), P(ressure) en (I)mpact van de DPSIR-methodiek. Het geeft de significante belastingen (pressures) en achterliggende functie (drivers) weer en geeft aan welke parameters worden beïnvloed (impact).
Onder significant wordt verstaan dat de belasting leidt tot het niet bereiken van de goede toestand, dan wel dat (terugkerende) maatregelen nodig zijn om die goede toestand te bereiken. Hydromorfologische belastingen die zijn verwerkt in het GEP en waarvoor geen aanvullende maatregelen meer nodig zijn, behoren niet tot significante belastingen.

Menselijke activiteiten en effecten

Functie (Driver)	Belasting (Pressure)	Effect / Beïnvloed kwaliteitselement (Impact)
Landbouw	Landbouwactiviteiten	Vis, Specifieke verontreinigende stoffen, Fysische chemie - overig
Eén of meerdere	Overige diffuse bronnen	Vis, Ubiquitaire prioritaire stoffen

Toelichting:

Diffuse belasting vanuit landbouw en bebouwd gebied leiden tot beperkingen voor vis en normoverschrijdingen van stikstof, zware metalen, ammonium en de PBDE's.

4. Maatregelen

[KRW art. 11]
Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperioden en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft hier de gebiedsgerichte maatregelen aanvullend op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

Maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

*) maatregel heeft betrekking op meerdere waterlichamen

Er zijn geen maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

Onderstaande tabel geeft aan welke maatregelen voor de periode 2016-2021 zijn opgenomen in SGBP2016-2021. Indien maatregelen niet (volledig) zijn uitgevoerd wordt dat gemotiveerd.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Naast de maatregelen uit het SGBP zijn in de periode 2016-2021 ook de maatregelen in de volgende tabel uitgevoerd.

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Maatregelen in SGBP voor de periode 2022 - 2027

In het onderdeel "Doelen en toestand" is bij Toestand2021 aangegeven welke kwaliteitselementen nog niet de goede toestand hebben bereikt. Onderstaand overzicht geeft aan welke maatregelen worden genomen om alsnog de goede toestand te bereiken, dan wel om achteruitgang te voorkomen.

Oorspronkelijke naam:	Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U	**Omvang:** 1 stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor het beheergebied waterbeheerder. Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U in Rijn-Oost verband.	
Kwaliteitselement:	Specifieke verontreinigende stoffen	

Toelichting:
Voor dit waterlichaam gelden ook generieke maatregelen, zie hiervoor de stoffiches van zilver, kobalt, en selenium, uranium, zink en de PBDE's.
Daarnaast ook regionaal stimuleren van het reduceren van P- en NH4-af- en uitspoeling via Vruchtbare Kringloop Achterhoek en DAW en het agenderen van grensoverschrijdende knelpuntstoffen (zie documenten Arbeitsgruppe Deltarijn AGDR).

5. Toepassing uitzonderingen

[KRW art. 4.4 t/m 4.7]
Samen met het hoofdstuk Maatregelen geeft Toepassing uitzonderingen invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. Als de toestand in 2021 niet aan de doelen voldoet moet beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen van de KRW.
Dit hoofdstuk geeft aan op welke uitzonderingsbepalingen een beroep wordt gedaan en wat daarbij de motivering is.

Fasering van doelbereik (Art. 4.4)

Indien de toestand niet voldoet aan de goede toestand, maar de verwachting is dat deze op termijn wel wordt bereikt kan een beroep worden gedaan op art 4.4 van de KRW.

Motivering	Kwaliteitselement
Natuurlijke omstandigheden	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen, Temperatuur
Technisch onhaalbaar	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen, Vis-kwaliteit

Motivering per motiveringsgrond:

Natuurlijke omstandigheden

Voor een aantal specifiek verontreinigende stoffen zijn verhoogde concentraties aan de orde die de komende planperiode nader gekwantificeerd worden. Daarnaast is door de extreme warmte van de afgelopen jaren de temperatuur boven de norm gestegen. PBDE's zijn moeilijk afbreekbaar en zullen nog vele jaren in het milieu aanwezig zijn, zie de stoffiches voor meer informatie.

Technisch onhaalbaar

Landelijk beleid gericht op gewasbeschermingsmiddelen is nog onvoldoende om normoverschrijdingen van Imidacloprid te voorkomen. De reductie van belasting vanuit Duitsland is nog onvoldoende gerealiseerd. Ook is de reductie vanuit de landbouw nog onvoldoende gerealiseerd. Zoals beschreven in de stoffiches voor PBDE's is het inzicht in de huidige emissies en in de huidige toestand niet actueel, zie de stoffiches voor meer informatie.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Minder strenge doelstellingen (art. 4.5)

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.5 van de KRW m.b.t. minder strenge doelstellingen

Tijdelijke achteruitgang (art. 4.6)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen (art. 4.7 KRW)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.

Factsheet: Oude Schipbeek Groteboerswtg

Deze factsheet bevat relevante informatie over het waterlichaam met uitzondering van landelijke maatregelen. Iedere overheid is verantwoordelijk voor het deel van de inhoud, dat conform de omschrijving in het Waterbesluit en in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water tot haar bevoegdheden behoort. De achtergronddocumenten waarnaar in deze factsheet wordt verwezen zijn te vinden op het Waterkwaliteitsportaal.

1. Beschrijving

[KRW art. 5 en bijlage II.2]

Deelstroomgebied: Rijn Oost	**Doeltype:** R5
Waterbeheerder: Waterschap Rijn en IJssel	**Status:** Sterk Veranderd
Provincies: Provincie Overijssel	**Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:** Nee
Gemeente(n): Deventer, Hof van Twente, Rijssen-Holten	**Waterlichaamcode:** NL07_0033
Lengte (R-typen) of oppervlakte (M,K,O-typen): 10.39 km	

KRW Oppervlaktewaterlichaam
Natura2000 gebied
Schelpdierwater
Zwemwaterlocatie

Winningen voor menselijke consumptie:
Publieke grondwaterwinning
Industriële grondwaterwinning
Overige grondwaterwinning
Inname oppervlaktewater

Karakterschets:
Het waterlichaam Oude Schipbeek is voor een belangrijk deel de voormalig loop van de Schipbeek. Deze is afgesneden tijdens verbeteringswerken begin vorige eeuw. De Oude Schipbeek mondt uit in de Schipbeek. Om het peil te regelen zijn in het waterlichaam Oude Schipbeek 3 regelbare stuwen waarvan er geen vispasseerbaar is. Met deze stuwen wordt in de Oude Schipbeek per peilvak een minimum- en maximumpeil gehanteerd. Het waterlichaam Oude Schipbeek is het gehele jaar watervoerend. Tijdens droge periodes wordt water vanuit het Twentekanaal in het Schipbeek gebied ingelaten.

Beschermde gebieden:

Er zijn geen relevante beschermde gebieden voor dit waterlichaam.

Status: Sterk Veranderd

[KRW art 4.3]
Het waterlichaam Oude Schipbeek Groteboerswtg heeft de status 'Sterk veranderd' gekregen. De reden hiervoor is, dat door menselijke ingrepen in de hydromorfologie, de hydromorfologie van het waterlichaam zodanig van karakter is veranderd dat een goede ecologische toestand niet meer te realiseren is zonder significante schade aan gebruiksfuncties.
De volgende ingrepen liggen ten grondslag aan het sterk veranderde karakter van het waterlichaam:

- Stuwen, dammen en reservoirs
- Kanalisatie, normalisatie, stabilisatie geul en oeverversterking

In onderstaande tabel worden hydromorfologische herstelmaatregelen genoemd die nodig zijn een meer natuurlijke toestand te bereiken, maar die niet uitgevoerd kunnen worden vanwege significante negatieve effecten op gebruiksfuncties en/of milieu in bredere zin:

Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar	**gebruiksfuncties**	Milieu in brede zin	Scheepvaart, havens, recreatie	Activiteiten waarvoor water wordt opgeslagen	Waterhuishouding en bescherming tegen overstromingen	Overige duurzame activiteiten
Aankoppelen van beektrajecten/aanleg nevengeul in agrarisch gebied					**X**	
Dempen watergangen in agrarisch gebied					**X**	
Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied					**X**	
Hermeandering beken in agrarisch gebied					**X**	
Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied					**X**	
Verwijderen stuwen in intensief agrarisch gebied					**X**	

Motivering per gebruiksfunctie:

Gebruiksfunctie: Waterhuishouding, bescherming tegen overstromingen, afwatering

Motivering:	Aankoppelen van beektrajecten / aanleg nevengeul in agrarisch gebied Het aantakken van beektrajecten of de aanleg van nevengeulen in landbouwgebied heeft als gevolg dat areaal dat in gebruik is bij (intensieve) landbouw moet worden vrijgemaakt ten behoeve van beektrajecten / nevengeulen. Hierdoor gaat areaal voor landbouw verloren. Aanpassen van de gebruiksfuncties is slechts mogelijk als grondeigenaren tegen een redelijke prijs schadeloos worden gesteld of functieverplaatsing mogelijk is. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de landbouwfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten. Dempen watergangen in agrarisch gebied De waterhuishouding in gebieden met een intensieve agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de berijdbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Het dempen van waterlopen heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoord en opbrengstderving aan de orde is. Bovendien leiden de afgenomen mogelijkheden voor waterafvoer ertoe dat regenwater plaatselijk lang op het land blijft staan. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit in dit gebied alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten. Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied De waterhuishouding in gebieden met een intensief agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de berijdbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Een natuurlijke fluctuatie van het peil heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoort en opbrengstderving aan de orde is. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie in dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten. Hermeanderen beken in agrarisch gebied Het hermeanderen van beken heeft als doel meer variatie te creëren in het stromingspatroon en substraat van beken. Om dit te realiseren en eventuele negatieve effecten op de waterhuishouding te compenseren, moet areaal worden vrijgemaakt ten behoeve van het verleggen van de beek en wellicht voor mogelijke inundaties die zullen plaatsvinden vanwege het gewijzigde profiel. Hierdoor gaat areaal voor de landbouw verloren, dat in het dichtbevolkte Nederland slechts beperkt en tegen relatief hoge kosten beschikbaar is. Bovendien worden inundaties vanwege de water- / slibkwaliteit op veel plaatsen uit milieuoverwegingen ongewenst geacht. Aanpassen van de gebruiksfuncties is slechts mogelijk als grondeigenaren tegen een acceptabele prijs schadeloos worden gesteld of functieverplaatsing mogelijk is. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de landbouwfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten. Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laag grondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg. Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verwijderen stuwen in agrarisch gebied
De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laaggrondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.
Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Beschouwde alternatieven:

Alternatieven voor de ingrepen die hebben geleid tot het sterk veranderde karakter van het waterlichaam zijn beschouwd, maar deze zijn verworpen om de volgende reden(en):

- onevenredig hoge kosten
- technisch onhaalbaar

Motivering:

Zie bovenstaande motivering per gebruiksfunctie (artikel 4.3a Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar).

Wijzigingen waterlichaam

Nu betere correspondentie met echte ligging watergang

2. Doelen en toestand

[KRW art. 4.1 en bijlage V]
De onderstaande tabellen geven de eerst de totaaloordelen weer en vervolgens de toestand van de onderliggende onderdelen van ecologie en chemie. De ecologische toestand wordt beoordeeld aan de hand van de onderdelen Biologie, Algemeen fysische chemie en Specifieke verontreinigende stoffen. Hiermee wordt invulling geven aan het onderdeel S(tatus) van de DPSIR-methodiek.

Toelichting
Voor alle onderstaande tabellen geldt dezelfde legenda:

		Biologie en Algemeen fysische chemie	Chemie en Specifieke verontreinigende stoffen
	Blauw	Zeer goed 1)	Voldoet
	Groen	Goed	-
	Geel	Matig	-
	Oranje	Ontoereikend	-
	Rood	Slecht	Voldoet niet

1) Wordt niet gebruikt indien status sterk veranderd of kunstmatig.

Indien een oordeel ontbreekt is de betreffende cel niet gekleurd.
De aanduiding **X** geeft aan dat het betreffende toestandsoordeel niet afkomstig is uit Aquo-kit.
De aanduiding **A** geeft aan dat sprake is van een achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2015.

Totaaloordeel		**Toestand 2009**	**Toestand 2015**	**Toestand 2021**
Chemie	Chemie totaal	X		X
	Ubiquitaire stoffen			X
	Niet-Ubiquitaire stoffen			
Ecologie	Ecologie totaal	X	X	X
	Biologie totaal	X	X	
	Fysische chemie	X		
	Specifieke verontreinigende stoffen	X		X

Biologie	GEP	Toestand			Doel-bereik 2027
		2009	2015	2021	
Macrofauna (EKR)	≥ 0,35				vrijwel zeker
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,45		X		vrijwel zeker
Vis (EKR)	≥ 0,10				redelijk zeker
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zgm) (mg P/l)	≤ 0,11			A	redelijk zeker
Stikstof totaal (zgm) (mg N/l)	≤ 2,30				vrijwel zeker
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Zoutgehalte (zgm) (mg Cl/l)	≤ 150				vrijwel zeker
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0				vrijwel zeker
Zuurgraad (zgm) (-)	5,5 - 8,5				vrijwel zeker
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zgm) (%)	70 - 120				vrijwel zeker
Doorzicht (zgm) (m)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Specifieke verontreinigende stoffen die de norm overschrijden	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
ammonium				onzeker
arseen				onzeker
imidacloprid				onzeker
kobalt				onzeker
seleen				onzeker
zilver				onzeker

Motivering ecologische toestand:

Voor de biologische kwaliteitselementen die nog niet voldoen, zijn onlangs passende maatregelen uitgevoerd, waarvan het effect nog niet zichtbaar is of er zijn in de planperiode tot en met 2027 nog maatregelen voorzien die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Op het gebied van de ondersteunende fysisch-chemische waterkwaliteit blijkt dat bij doorrekening van de maatregelenprogramma's in de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL) de voorgenomen maatregelen op landbouwemissies voor stikstof en fosfor onvoldoende zijn om in diverse regionale oppervlaktewaterlichamen tot doelbereik in 2027, en dus ook in 2021, te komen. De regionale waterbeheerders gaan er dan ook vanuit dat naast de door PBL doorgerekende landbouwmaatregelen (Rijk, Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, regionale waterbeheerders) er een extra, adequaat pakket Rijksmaatregelen opgevoerd gaat worden, mede i.r.t. tot de vereisten van de Nitraatrichtlijn.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie Specifiek Verontreinigende Stoffen (SVS) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaar is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

Chemische toestand

Ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154			X	onzeker

Niet-ubiquitaire stoffen

- Geen Niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Motivering chemische toestand:
De chemische toestand voldoet nog niet voor alle stoffen omdat nog niet alle lokale, regionale, landelijke en internationale maatregelen zijn genomen die staan gepland tot en met 2027 en die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie prioritaire stoffen (ubiquitair en niet-ubiquitair) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaa is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

3. Functie, belastingen en effecten

[KRW art. 5 en bijlage II.2]
Dit onderdeel geeft invulling aan de onderdelen D(river), P(ressure) en (I)mpact van de DPSIR-methodiek. Het geeft de significante belastingen (pressures) en achterliggende functie (drivers) weer en geeft aan welke parameters worden beïnvloed (impact).
Onder significant wordt verstaan dat de belasting leidt tot het niet bereiken van de goede toestand, dan wel dat (terugkerende) maatregelen nodig zijn om die goede toestand te bereiken. Hydromorfologische belastingen die zijn verwerkt in het GEP en waarvoor geen aanvullende maatregelen meer nodig zijn, behoren niet tot significante belastingen.

Menselijke activiteiten en effecten

Functie (Driver)	**Belasting (Pressure)**	**Effect / Beïnvloed kwaliteitselement (Impact)**
Landbouw	Landbouwactiviteiten	Vis, Specifieke verontreinigende stoffen
Eén of meerdere	Overige diffuse bronnen	Vis, Ubiquitaire prioritaire stoffen

Toelichting:

Diffuse belasting vanuit landbouw en bebouwd gebied leiden tot beperkingen voor vis en normoverschrijdingen van ammonium, zware metalen en de PBDE's.

4. Maatregelen

[KRW art. 11]
Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperioden en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft hier de gebiedsgerichte maatregelen aanvullend op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

Maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

*) maatregel heeft betrekking op meerdere waterlichamen

Er zijn geen maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

Onderstaande tabel geeft aan welke maatregelen voor de periode 2016-2021 zijn opgenomen in SGBP2016-2021. Indien maatregelen niet (volledig) zijn uitgevoerd wordt dat gemotiveerd.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Naast de maatregelen uit het SGBP zijn in de periode 2016-2021 ook de maatregelen in de volgende tabel uitgevoerd.

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Maatregelen in SGBP voor de periode 2022 - 2027

In het onderdeel "Doelen en toestand" is bij Toestand2021 aangegeven welke kwaliteitselementen nog niet de goede toestand hebben bereikt. Onderstaand overzicht geeft aan welke maatregelen worden genomen om alsnog de goede toestand te bereiken, dan wel om achteruitgang te voorkomen.

Oorspronkelijke naam:	Uitvoeren op waterkwaliteitgericht onderhoud-/maaibeheer	**Omvang:** 2 km
SGBP categorie:	uitvoeren op waterkwaliteit gericht onderhouds-/maaibehee (water en natte oever)	
Initiatiefnemer:	Waterschap Rijn en IJssel	
Toelichting:	Door het uitvoeren van deze maatregel zal er een meer natuurlijke vorm van onderhoud gepleegd worden, waar Vis en Macrofauna bij gebaat zijn.	
Kwaliteitselement:	Vis	

Oorspronkelijke naam:	Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U	**Omvang:** 1 stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor het beheergebied waterbeheerder. Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U in Rijn-Oost verband.	
Kwaliteitselement:	Specifieke verontreinigende stoffen	

Toelichting:
Voor dit waterlichaam gelden ook generieke maatregelen, zie hiervoor de stoffiches van zilver, kobalt, selenium, uranium, ammonium en de PBDE's.

5. Toepassing uitzonderingen

[KRW art. 4.4 t/m 4.7]
Samen met het hoofdstuk Maatregelen geeft Toepassing uitzonderingen invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. Als de toestand in 2021 niet aan de doelen voldoet moet beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen van de KRW.
Dit hoofdstuk geeft aan op welke uitzonderingsbepalingen een beroep wordt gedaan en wat daarbij de motivering is.

Fasering van doelbereik (Art. 4.4)

Indien de toestand niet voldoet aan de goede toestand, maar de verwachting is dat deze op termijn wel wordt bereikt kan een beroep worden gedaan op art 4.4 van de KRW.

Motivering	Kwaliteitselement
Natuurlijke omstandigheden	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen
Technisch onhaalbaar	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen, Vis-kwaliteit

Motivering per motiveringsgrond:

Natuurlijke omstandigheden

Voor een aantal specifiek verontreinigende stoffen zijn verhoogde concentraties aan de orde die de komende planperiode nader gekwantificeerd worden. PBDE's zijn moeilijk afbreekbaar en zullen nog vele jaren in het milieu aanwezig zijn, zie de stoffiches voor meer informatie.

Technisch onhaalbaar

Reductie van ammonium vanuit de landbouw nog onvoldoende gerealiseerd. Landelijk beleid gericht op gewasbeschermingsmiddelen is nog onvoldoende om normoverschrijdingen van Imidacloprid te voorkomen. Zoals beschreven in de stoffiches voor PBDE's is het inzicht in de huidige emissies en in de huidige toestand niet actueel, zie de stoffiches voor meer informatie.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Minder strenge doelstellingen (art. 4.5)

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.5 van de KRW m.b.t. minder strenge doelstellingen

Tijdelijke achteruitgang (art. 4.6)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen (art. 4.7 KRW)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.

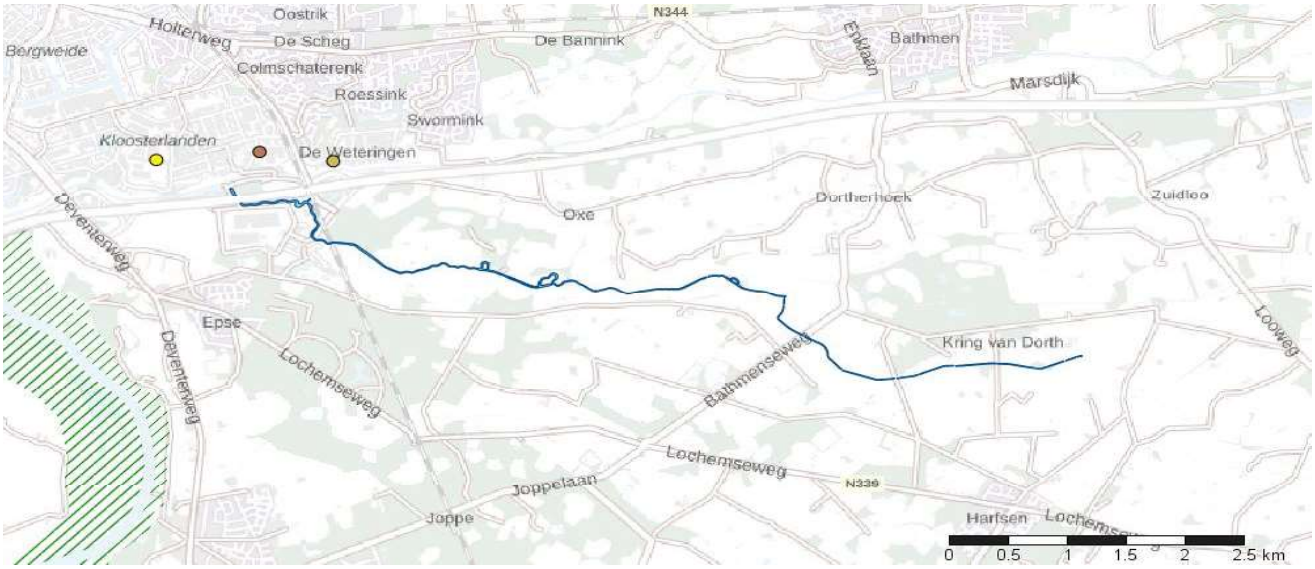
Factsheet: Dortherbeek

Deze factsheet bevat relevante informatie over het waterlichaam met uitzondering van landelijke maatregelen. Iedere overheid is verantwoordelijk voor het deel van de inhoud, dat conform de omschrijving in het Waterbesluit en in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water tot haar bevoegdheden behoort. De achtergronddocumenten waarnaar in deze factsheet wordt verwezen zijn te vinden op het Waterkwaliteitsportaal.

1. Beschrijving

[KRW art. 5 en bijlage II.2]

Deelstroomgebied: Rijn Oost	**Doeltype:** M1a
Waterbeheerder: Waterschap Rijn en IJssel	**Status:** Kunstmatig
Provincies: Provincie Overijssel, Provincie Gelderland	**Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:** Nee
Gemeente(n): Deventer, Lochem	**Waterlichaamcode:** NL07_0034_1
Lengte (R-typen) of oppervlakte (M,K,O-typen): 0.09 km²	

KRW Oppervlaktewaterlichaam
Natura2000 gebied
Schelpdierwater
Zwemwaterlocatie

Winningen voor menselijke consumptie:
Publieke grondwaterwinning
Industriële grondwaterwinning
Overige grondwaterwinning
Inname oppervlaktewater

Karakterschets:
Het waterlichaam Dortherbeek mondt uit in de Schipbeek. Om het peil te regelen zijn in de Dortherbeek zes regelbare stuwen, waarvan er één vispasseerbaar is. Met deze stuwen wordt een tegennatuurlijk peilverloop ('s zomers hoog, 's winters laag) gehanteerd. Tijdens hoogwater op de Schipbeek/IJssel voert de Dortherbeek via gemaal ter Hunnepe af op de Schipbeek. De Dortherbeek is het gehele jaar watervoerend. Tijdens droge periodes wordt water vanuit het Twentekanaal ingelaten via gemaal ter Hunnepe in het Schipbeekgebied waar de Dortherbeek in ligt. De Dortherbeek werkt hoofdzakelijk drainerend. In het stroomgebied van de Dortherbeek ligt geen rwzi. Benedenstrooms van Hanninskdijk tot aan de monding is de watergang heringericht met het oog op natuurherstel.

Beschermde gebieden:

Er zijn geen relevante beschermde gebieden voor dit waterlichaam.

Status: Kunstmatig

Het waterlichaam is door mensen gegraven op een plaats waar voorheen geen water was.

Wijzigingen waterlichaam

Nu betere correspondentie met echte ligging watergang

2. Doelen en toestand

[KRW art. 4.1 en bijlage V]
De onderstaande tabellen geven de eerst de totaaloordelen weer en vervolgens de toestand van de onderliggende onderdelen van ecologie en chemie. De ecologische toestand wordt beoordeeld aan de hand van de onderdelen Biologie, Algemeen fysische chemie en Specifieke verontreinigende stoffen. Hiermee wordt invulling geven aan het onderdeel S(tatus) van de DPSIR-methodiek.

Toelichting
Voor alle onderstaande tabellen geldt dezelfde legenda:

		Biologie en Algemeen fysische chemie	Chemie en Specifieke verontreinigende stoffen
	Blauw	Zeer goed 1)	Voldoet
	Groen	Goed	-
	Geel	Matig	-
	Oranje	Ontoereikend	-
	Rood	Slecht	Voldoet niet

1) Wordt niet gebruikt indien status sterk veranderd of kunstmatig.

Indien een oordeel ontbreekt is de betreffende cel niet gekleurd.
De aanduiding **X** geeft aan dat het betreffende toestandsoordeel niet afkomstig is uit Aquo-kit.
De aanduiding **A** geeft aan dat sprake is van een achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2015.

Totaaloordeel		Toestand 2009	Toestand 2015	Toestand 2021
Chemie	Chemie totaal	X		X
	Ubiquitaire stoffen			X
	Niet-Ubiquitaire stoffen			
Ecologie	Ecologie totaal	X		X
	Biologie totaal	X		
	Fysische chemie	X		
	Specifieke verontreinigende stoffen	X		X

Biologie	GEP	Toestand			Doel-bereik 2027
		2009	2015	2021	
Macrofauna (EKR)	≥ 0,55				vrijwel zeker
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,60				vrijwel zeker
Vis (EKR)	≥ 0,60				vrijwel zeker
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zgm) (mg P/l)	≤ 0,22				vrijwel zeker
Stikstof totaal (zgm) (mg N/l)	≤ 2,40				vrijwel zeker
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Zoutgehalte (zgm) (mg Cl/l)	≤ 150				vrijwel zeker
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0				vrijwel zeker
Zuurgraad (zgm) (-)	5,5 - 8,5				vrijwel zeker
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zgm) (%)	35 - 120				vrijwel zeker
Doorzicht (zgm) (m)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT

Specifieke verontreinigende stoffen die de norm overschrijden	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
arseen				onzeker
imidacloprid				onzeker
kobalt				onzeker
seleen				onzeker
zilver				onzeker

Motivering ecologische toestand:

Voor de biologische kwaliteitselementen die nog niet voldoen, zijn onlangs passende maatregelen uitgevoerd, waarvan het effect nog niet zichtbaar is of er zijn in de planperiode tot en met 2027 nog maatregelen voorzien die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Op het gebied van de ondersteunende fysisch-chemische waterkwaliteit blijkt dat bij doorrekening van de maatregelenprogramma's in de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL) de voorgenomen maatregelen op landbouwemissies voor stikstof en fosfor onvoldoende zijn om in diverse regionale oppervlaktewaterlichamen tot doelbereik in 2027, en dus ook in 2021, te komen. De regionale waterbeheerders gaan er dan ook vanuit dat naast de door PBL doorgerekende landbouwmaatregelen (Rijk, Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, regionale waterbeheerders) er een extra, adequaat pakket Rijksmaatregelen opgevoerd gaat worden, mede i.r.t. tot de vereisten van de Nitraatrichtlijn.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie Specifiek Verontreinigende Stoffen (SVS) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaar is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

Chemische toestand

Ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2021	
som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154			X	onzeker

Niet-ubiquitaire stoffen

- Geen Niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Motivering chemische toestand:
De chemische toestand voldoet nog niet voor alle stoffen omdat nog niet alle lokale, regionale, landelijke en internationale maatregelen zijn genomen die staan gepland tot en met 2027 en die noodzakelijk zijn voor doelbereik.

Provincies, waterschappen en gemeenten hebben onvoldoende instrumenten (zowel juridisch als financieel) om het gewasbeschermingsmiddelenprobleem op te lossen. Een oplossing is alleen mogelijk met helder Rijksbeleid, doeltreffende afstemming met de buurlanden en in combinatie met gebiedsgericht maatwerk (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer).

Ook de meeste andere stoffen uit de categorie prioritaire stoffen (ubiquitair en niet-ubiquitair) zijn hoofdzakelijk afkomstig vanuit diffuse belasting. Doelbereik is alleen mogelijk door generieke maatregelen die door het Rijk of in EU-verband worden genomen.

Voor diverse zware metalen en andere elementen is het aandeel van natuurlijke / niet-beïnvloedbare bronnen onduidelijk t.o.v. wel beïnvloedbare bronnen. Daardoor moet nog worden onderzocht welk concentratieniveau haalbaa is en daarmee of / welke maatregelen zinvol zijn.

3. Functie, belastingen en effecten

[KRW art. 5 en bijlage II.2]
Dit onderdeel geeft invulling aan de onderdelen D(river), P(ressure) en (I)mpact van de DPSIR-methodiek. Het geeft de significante belastingen (pressures) en achterliggende functie (drivers) weer en geeft aan welke parameters worden beïnvloed (impact).
Onder significant wordt verstaan dat de belasting leidt tot het niet bereiken van de goede toestand, dan wel dat (terugkerende) maatregelen nodig zijn om die goede toestand te bereiken. Hydromorfologische belastingen die zijn verwerkt in het GEP en waarvoor geen aanvullende maatregelen meer nodig zijn, behoren niet tot significante belastingen.

Menselijke activiteiten en effecten

Functie (Driver)	Belasting (Pressure)	Effect / Beïnvloed kwaliteitselement (Impact)
Landbouw	Landbouwactiviteiten	Specifieke verontreinigende stoffen
Eén of meerdere	Overige diffuse bronnen	Ubiquitaire prioritaire stoffen

Toelichting:

Diffuse belasting vanuit landbouw en bebouwd gebied leiden tot normoverschrijdingen van ammonium, zware metalen en de PBDE's.

4. Maatregelen

[KRW art. 11]
Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperioden en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft hier de gebiedsgerichte maatregelen aanvullend op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

Maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

Maatregel:	Omvang:
Beekherstel/meanderen (binnen EVZ-profiel)	3 km

*) maatregel heeft betrekking op meerdere waterlichamen

Onderstaande tabel geeft aan welke maatregelen voor de periode 2016-2021 zijn opgenomen in SGBP2016-2021. Indien maatregelen niet (volledig) zijn uitgevoerd wordt dat gemotiveerd.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen maatregelen opgevoerd in SGBP 2016 voor de periode 2016 t/m 2021

Naast de maatregelen uit het SGBP zijn in de periode 2016-2021 ook de maatregelen in de volgende tabel uitgevoerd.

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Maatregelen in SGBP voor de periode 2022 - 2027

In het onderdeel "Doelen en toestand" is bij Toestand2021 aangegeven welke kwaliteitselementen nog niet de goede toestand hebben bereikt. Onderstaand overzicht geeft aan welke maatregelen worden genomen om alsnog de goede toestand te bereiken, dan wel om achteruitgang te voorkomen.

Oorspronkelijke naam:	Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U	**Omvang:** 1 stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor het beheergebied waterbeheerder. Regionaal onderzoek naar achtergrondbelasting en antropogene invloeden Ag, As, Ba, Co, Zn, Se en U in Rijn-Oost verband.	
Kwaliteitselement:	Specifieke verontreinigende stoffen	

Toelichting:
Voor dit waterlichaam gelden ook generieke maatregelen, zie hiervoor de stoffiches van zilver, kobalt, selenium, uranium en de PBDE's.

5. Toepassing uitzonderingen

[KRW art. 4.4 t/m 4.7]
Samen met het hoofdstuk Maatregelen geeft Toepassing uitzonderingen invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. Als de toestand in 2021 niet aan de doelen voldoet moet beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen van de KRW.
Dit hoofdstuk geeft aan op welke uitzonderingsbepalingen een beroep wordt gedaan en wat daarbij de motivering is.

Fasering van doelbereik (Art. 4.4)

Indien de toestand niet voldoet aan de goede toestand, maar de verwachting is dat deze op termijn wel wordt bereikt kan een beroep worden gedaan op art 4.4 van de KRW.

Motivering	Kwaliteitselement
Natuurlijke omstandigheden	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen
Technisch onhaalbaar	Prioritaire stoffen - ubiquitair, som PBDE28, 47, 99, 100, 153, 154, Specifieke verontreinigende stoffen

Motivering per motiveringsgrond:

Natuurlijke omstandigheden

Voor een aantal specifiek verontreinigende stoffen zijn verhoogde concentraties aan de orde die de komende planperiode nader gekwantificeerd worden. PBDE's zijn moeilijk afbreekbaar en zullen nog vele jaren in het milieu aanwezig zijn, zie de stoffiches voor meer informatie.

Technisch onhaalbaar

Reductie van ammonium vanuit de landbouw nog onvoldoende gerealiseerd. Landelijk beleid gericht op gewasbeschermingsmiddelen is nog onvoldoende om normoverschrijdingen van Imidacloprid te voorkomen. Zoals beschreven in de stoffiches voor PBDE's is het inzicht in de huidige emissies en in de huidige toestand niet actueel, zie de stoffiches voor meer informatie.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Minder strenge doelstellingen (art. 4.5)

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.5 van de KRW m.b.t. minder strenge doelstellingen

Tijdelijke achteruitgang (art. 4.6)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen (art. 4.7 KRW)

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.